

OŚWIATOWE

ABC

Mam 6 lat
chęć poznawać
świat!
IDĘ DO SZKOŁY!

Foto: koya79 - Fotolia.com

DRODZY RODZICE!

Rozpoczęcie nauki w szkole jest ważnym wydarzeniem w życiu każdego dziecka

Od września 2014 roku wszystkie dzieci sześciolatki zostaną objęte obowiązkiem szkolnym. Do tego czasu decyzję o rozpoczęciu nauki w szkole podejmują rodzice dziecka na podstawie własnych obserwacji oraz informacji otrzymanych od nauczycieli przedszkola.

Szkola jest szansą dla Twojego dziecka!

Im wcześniej dziecko rozpoczyna naukę, tym ma większe szanse na rozwój swoich uzdolnień i wielu różnych umiejętności lub diagnozę i pomoc w problemach rozwojowych.

Co zyska sześciolatek, idąc do pierwszej klasy

- Sześciolatek będzie mógł:
- aktywnie zdobywać wiedzę dostosowaną do swojego wieku i indywidualnych zdolności,

- rozwijać dotychczasowe zainteresowania i talenty oraz odkrywać nowe,
- uczyć się języka obcego w ramach obowiązkowych zajęć,
- stawać się bardziej samodzielnym, odważnym i pewnym siebie,
- uczyć się nawiązywania kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi,
- rozwijać umiejętność rozwiązywania problemów i współpracy w grupie.

Warto wiedzieć

- już 250 tys. rodziców zapisało swoje sześciolatki do szkoły,
- niezależnie od liczby dzieci sześciolatków w szkołach w danej gminie, na ich edukację samorządy otrzymają w tym roku aż 600 milionów złotych z budżetu Państwa. Te pieniądze to szansa na inwestycje w szkołach,
- szkoły podstawowe będą mogły w dalszym ciągu pozyskiwać środki na budowę placów zabaw i wyposażenie świetlic (z programu „Radosna szkoła”) oraz na dodatkowe zajęcia dla dzieci z najmłodszych klas (środki z Unii Europejskiej, program indywidualizacji nauczania).

Nadal możesz zapisać 6-latka do I klasy

Rekrutacja do szkół podstawowych na rok 2012/2013 w wielu szkołach odbyła się w kwietniu. Jednak zapisanie dzieci sześciolatków do I klasy jest możli-

we do końca sierpnia, a także na początku września, nawet jeśli wcześniej zostały zapisane do przedszkola. Wystarczy zgłosić się do dyrektora, którego

obowiązkiem jest przyjęcie dziecka do I klasy. Taką decyzję umożliwiają dyrektorowi szkoły przepisy ustawy o systemie oświaty.

W JAKI SPOSÓB SZKOŁY PRZYGOTOWUJĄ SIĘ NA PRZYJĘCIE SZEŚCIOŁATKÓW?

dyrektor
SP nr 4 w Elku

**Wanda Zofia
Wojnowska**

W jaki sposób szkoła przygotowała się na przyjęcie dzieci sześciolatków do klasy?

Dzieci sześciolatki w naszej szkole rozpoczynały naukę niemal każdego roku. Staramy się odpowiadać na potrzeby środowiska i dostosowywać do zmian. Pomieszczenie magazynowe przekształciliśmy w kolorową i dobrze wyposażoną salę rekreacyjną. Zmodernizowaliśmy też świetlicę, pozyskując dodatkowe pomieszczenie i wyodrębniając w niej miejsce zabaw. Zespół nauczycielek edukacji wczesnoszkolnej bardzo starannie analizował ofertę podręcznikową i dokonując wyboru, kierował się potrzebami dzieci sześciolatków. Podjęliśmy się też opracowania własnego programu, którego celem jest pomoc w adaptacji, a następnie integracji uczniów ze środowiskiem szkolnym. Nasza propozycja została bardzo dobrze przyjęta przez rodziców.

Zmieniła się specyfika pracy szkoły. Zadbaliśmy o większą liczbę osób na dyżurach podczas przerw lekcyjnych. Nauczyciele klas pierwszych przez cały czas przebywania uczniów w szkole są razem z nimi. Stworzyliśmy zaplecze dydaktyczne dla sześciolatków. Staramy się być otwarci na potrzeby najmłodszych uczniów. Stale przeprowadzamy modernizację szkoły, nabymy nowe pomoce i sprzęty oraz dokształcamy się z myślą również o sześciolatkach.

ofertę podręcznikową i dokonując wyboru, kierował się potrzebami dzieci sześciolatków. Podjęliśmy się też opracowania własnego programu, którego celem jest pomoc w adaptacji, a następnie integracji uczniów ze środowiskiem szkolnym. Nasza propozycja została bardzo dobrze przyjęta przez rodziców.

dyrektor
SP nr 1
w Wyszкові

Hanna Dziubiel

Co zmieniło się w szkole od momentu, kiedy dzieci sześciolatki zaczęły uczyć się w pierwszych klasach?

Zmieniła się specyfika pracy szkoły. Zadbaliśmy o większą liczbę osób na dyżurach podczas przerw lekcyjnych. Nauczyciele klas pierwszych przez cały czas przebywania uczniów w szkole są razem z nimi. Stworzyliśmy zaplecze dydaktyczne dla sześciolatków. Staramy się być otwarci na potrzeby najmłodszych uczniów. Stale przeprowadzamy modernizację szkoły, nabymy nowe pomoce i sprzęty oraz dokształcamy się z myślą również o sześciolatkach.

ofertę podręcznikową i dokonując wyboru, kierował się potrzebami dzieci sześciolatków. Podjęliśmy się też opracowania własnego programu, którego celem jest pomoc w adaptacji, a następnie integracji uczniów ze środowiskiem szkolnym. Nasza propozycja została bardzo dobrze przyjęta przez rodziców.

RODZICE POTWIERDZAJĄ – W SZKOLE JEST FAJNIE

Co wpłynęło na Pana decyzję o zapisaniu dziecka do pierwszej klasy w wieku sześciu lat?

Głównym wyznacznikiem naszej decyzji była pozytywna opinia wychowawczyni z przedszkola. Otrzymaliśmy informację o wysokim stopniu gotowości szkolnej dziecka, którą także potwierdzały nasze obserwacje. Córka radziła sobie dobrze pod względem społecznym i emocjonalnym, była gotowa, by poradzić sobie z obowiązkami szkolnymi. Wiele osób wokół

odradzało nam wcześniejsze posłanie dziecka do szkoły, mówiąc, że skrócimy jej dzieciństwo. Nasze stanowisko z żoną było inne. Postanowiliśmy wziąć los naszego dziecka w swoje ręce, uwzględniając jej chęć poznawania nowych rzeczy i podejmowania nowych wyzwań, ciekawość do nauki. Już w przedszkolu przejawiała też wiele zainteresowań: taniec, malowanie, język angielski. Szkoła mogła pozwolić na ich dalszy rozwój.

PAWEŁ DZIEWULSKI, TATA UCZNIENICY KLASY I SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1 W WYSZKOWIE

Czy obserwuje Pani jakieś zmiany w zachowaniu i rozwoju dziecka odkąd zaczęło chodzić do szkoły?

Osiągnęliśmy sukces. Odkąd syn uczęszcza do szkoły, nastąpiła niewyobrażalna zmiana. Wcześniej ciągle się nudził. Teraz jest zaciekawiony światem. Jeździ na wycieczki, które uwielbia. Syn bardzo się zmienił pod względem emocjonalnym – widzę to po jego zachowaniu.

tem. Jeździ na wycieczki, które uwielbia. Syn bardzo się zmienił pod względem emocjonalnym – widzę to po jego zachowaniu.

KATARZYNA SOBOCIŃSKA, MAMA UCZNIENICY KLASY I SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 4 W ELKU

Wielu rodziców stoi dziś przed podjęciem decyzji o wcześniejszym rozpoczęciu edukacji szkolnej swoich dzieci. Co chciałaby Pani im poradzić, mając za sobą już to doświadczenie?

Jeśli dziecko chce i chłonie naukę, nie należy mu tego zabraniać. Niejeden siedmiolatek nie daje sobie rady przy wykonywaniu tej samej czynności, z którą sześciolatek nie ma problemu.

Moje obawy przed wcześniejszym wystaniem dziecka do szkoły dotyczyły jego funkcjonowania na przerwach. Obawiałam się, jak poradzi sobie w kontakcie ze starszymi uczniami, którzy mogą mu dokuczać, zabierać rzeczy. Moje obawy okazały się bezpodstawne.

Jako rodzic jestem bardzo zadowolona, że dziecko tak chętnie chodzi do szkoły i nie ma problemów z funkcjonowaniem w grupie uczniów.

SYLWIA GROSZKIEWICZ, MAMA UCZNIENICY KLASY I SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1 W WYSZKOWIE

Szkola kojarzy nam się z końcem dzieciństwa i dlatego trudno czasem zdecydować się nam na taką decyzję, co w dużej części jest spowodowane naszymi doświadczeniami z lat szkolnych. Dzisiaj jednak jest to zupełnie inny system nauczania. Program dostosowany jest do potrzeb młodszych dzieci, a pedagodzy świetnie potrafią pracować nad ich słabszymi stronami i wzmacniać talenty. Łączone są elementy nauki i zabawy. Dziecko czuje się ważne, w wielu przypadkach staje się bardziej samodzielne i kreatywne.

Magdalena Chmura, mama uczennicy klasy I Zespołu Szkół Publicznych w Tarnowcu

MAGDALENA CHMURA, MAMA UCZNIENICY KLASY I ZESPOŁU SZKÓŁ PUBLICZNYCH W TARNOWCU

SZEŚCIOŁATKI O SZKOLE

Co najbardziej lubisz robić w szkole?

W szkole lubię wszystkie zajęcia. W przedszkolu nie mogłyśmy się tak dużo uczyć jak tutaj. Ciągłe coś jedliśmy, a teraz sama decyduje, kiedy i co chcę jeść. W przedszkolu było trochę nudno, a w szkole można nauczyć się dużo nowych rzeczy. Nauczyłam się już dalej liczyć do 11, na przykład 5+6. Z ćwiczeniami radzę sobie bardzo dobrze. Kiedy dzieci wykonują jeszcze to samo zadanie, ja już chcę wykonywać kolejne, bo je skończyłam. Robię je szybciej niż inne dzieci. Lubię nowe

Rysunek uczennicy klasy I SP nr 1 w Wyszкові

wiadomości, np. z przyrody, dlatego chętnie chodzę na wycieczki z naszą klasą.

UCZNIENICA KLASY I SP NR 1 W WYSZKOWIE

Narysowałam naszą salę, jak uczymy się na dywanie i co chcę jeść. W przedszkolu było trochę nudno, a w szkole można nauczyć się dużo nowych rzeczy. Nauczyłam się już dalej liczyć do 11, na przykład 5+6. Z ćwiczeniami radzę sobie bardzo dobrze. Kiedy dzieci wykonują jeszcze to samo zadanie, ja już chcę wykonywać kolejne, bo je skończyłam. Robię je szybciej niż inne dzieci. Lubię nowe

UCZNIENICA KLASY I SP NR 1 W WYSZKOWIE

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

SKĄD MAM WIEDZIEĆ, CZY MOJE DZIECKO JEST GOTOWE, ABY ROZPOCZĄĆ NAUKĘ W SZKOLE?

Rysunek uczennicy klasy I Szkoły Podstawowej nr 13 w Kielcach

Co to jest diagnoza przedszkolna?

W roku poprzedzającym rozpoczęcie nauki w szkole dzieci pięcioletnie realizują obowiązek wychowania przedszkolnego. Odbyna się on w najstarszej grupie w przedszkolu lub w tak zwanej „zerówce”, czyli w przedszkolu znajdującym się w budynku szkoły. W tym czasie nauczyciele, pracując z dziećmi, poznają ich potrzeby i możliwości oraz analizują ich gotowość do podjęcia nauki w szkole. Zadaniem nauczycieli jest omówienie z rodzicami wyników tych obserwacji pedagogicznych, co ułatwia podjęcie decyzji o rozpoczęciu przez dziecko nauki w pierwszej klasie. Rodzice mogą dowiedzieć się od nauczyciela, jakie postępy zrobiło dziecko w rozwoju poznawczym, emocjonalnym, w samodzielności, sprawności ruchowej – w tym sprawności rąk. Dowiadują się także, jak dziecko funkcjonuje w grupie, czy potrafi wykonać polecenia i skończyć rozpoczęte prace, w jakim stopniu interesuje się czytaniem, pisaniem i liczeniem.

Jak rodzic sam może poznać, czy dziecko jest gotowe do rozpoczęcia nauki w szkole?

Przed podjęciem decyzji warto obserwować, jak zachowuje się dziecko w różnych sytuacjach życiowych – w przedszkolu i w domu. Słuchać, jak mówi, przyglądać się, jakie czyni postępy, czy potrafi pogodzić się z porażką. Dopiero całościowe spojrzenie na dziecko pomaga rodzicowi odpowiedzieć na pytanie, na ile chętnie jego sześciolatek będzie się uczyć, uważać podczas zajęć, zgodnie bawić się z innymi dziećmi, a także, czy samodzielnie ubierze się lub sprawnie schowa przybory do tomistra...

Twój sześciolatek powinien iść do I klasy, jeśli:

- potrafi samodzielnie się ubierać, jeść, korzystać z łazienki,
- jest ciekawy świata, zadaje pytania, słucha odpowiedzi,
- z uwagą obserwuje różne zdarzenia, potrafi się skupić na tym, co robi,
- zna pory roku, związane z nimi zjawiska przyrody,
- rozróżnia dni tygodnia,
- rozumie takie określenia, jak np. nad, pod, za, obok,
- pamięta wierszyki i piosenki,
- ma pomysły na zabawę, umie się bawić w dziecięce gry, zna ich reguły,
- interesuje się książkami czy liczeniem.

UMIEJĘTNOŚCI DZIECKA KOŃCZĄCEGO PRZEDSZKOLE

Spoleczne:

- rozumie to, co mówią do niego dzieci i dorośli oraz wie, czego od niego oczekują,
- współdziała z rówieśnikami i dorosłymi w zabawach i sytuacjach zadaniowych,
- rozumie reguły i stara się do nich stosować (np. czeka na swoją kolej, jeśli chce coś powiedzieć),
- radzi sobie w typowych dla wieku sytuacjach życiowych,
- umie się przedstawić: podaje swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania.

Samoobsługowe:

- samodzielnie ubiera się i rozbiera,
- potrafi skorzystać z toalety,
- potrafi samodzielnie zjeść posiłek,
- dba o swoje rzeczy.

Komunikacyjne:

- wypowiada się na różne tematy w sposób zrozumiały dla dzieci i dorosłych,
- zwraca się bezpośrednio do rozmówcy, stara się mówić poprawnie,
- stara się słuchać innych i pyta o sprawy, które są dla niego ważne lub niezrozumiałe.

Fizyczne:

- jest sprawne fizycznie stosownie do swoich możliwości

(np. biega, uczestniczy w grach zespołowych, chętnie gra w piłkę lub tańczy),

- dba o swoje zdrowie (np. zaczyna dostrzegać związek pomiędzy właściwym odżywianiem się a zdrowiem).

Matematyczne:

- interesuje się liczeniem i rozróżnia błędne liczenie od poprawnego,
- dodaje i odejmuje na palcach,
- porównuje liczebność zbiorów, czyli określa, który zbiór jest większy, a który mniejszy,
- posługuje się liczebnikami porządkowymi (pierwszy, drugi, trzeci itd.),
- rozróżnia prawą i lewą stronę,

- określa położenie przedmiotów (np. miś siedzi na krześle, kot siedzi pod stołem),
- rozróżnia pory dnia, roku, dni tygodnia i miesiące.

Ponadto w zakresie przygotowania do nauki czytania i pisania dziecko:

- określa kierunki oraz miejsca na kartce papieru, rozumie polecenia typu: narysuj kółko w lewym górnym rogu kartki, narysuj szlaczek, zaczynając od lewej strony kartki,
- rozpoznaje i zapamiętuje przedmioty na obrazkach,
- rysuje, maluje, wycina, lepi z plasteliny, prawidłowo trzyma kredkę i umiejętnie posługuje się nożyczkami,
- interesuje się czytaniem i pisaniem (np. słucha opowiadań, baśni, rozmawia o nich),
- układa krótkie zdania, dzieli zdania na wyrazy, dzieli wyrazy na sylaby; wyodrębnia głoski w krótkich słowach.

Ze względu na indywidualne różnice rozwojowe między dziećmi nie każde z nich jest w stanie osiągnąć jednocześnie wszystkie wymienione umiejętności. Mimo to mogą one rozpocząć edukację szkolną. Dotyczy to przede wszystkim uczniów, którzy z powodu różnych problemów zdrowotnych mogą nie osiągnąć wybranych umiejętności nie tylko w okresie przedszkolnym, ale też później, np. uczeń z niepełnosprawnością ruchową może potrzebować pomocy nauczyciela w ubieraniu się, korzystaniu z toalety czy wykonywaniu innych działań związanych z funkcjonowaniem w szkole.

PRZEDSZKOLE A SZKOŁA

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne nie musi znać liter, czytać i sprawnie liczyć. Umiejętności tych będzie uczyło się w szkole.

Sześciolatek w przedszkolu kontynuuje przygotowanie do nauki czytania, pisanie i edukacji matematycznej – sześciolatek w szkole już uczy się czytać,

pisać i przeprowadzać proste działania matematyczne. Najważniejsze umiejętności z tych obszarów przedstawia poniższa tabela:

Sześciolatek w przedszkolu:	Sześciolatek w I klasie
<ul style="list-style-type: none"> • Bawi się z innymi dziećmi, zdobywa doświadczenia w kontaktach z innymi, rozwijając się społecznie i emocjonalnie • Rysuje, maluje, wycina, lepi z plasteliny, rysuje szlaczki, rozwijając sprawność manualną • Układa puzzle, domina. Uczy się rymowanek i wylizanek, rozwijając pamięć i spostrzegawczość 	<ul style="list-style-type: none"> • Współpracuje z innymi dziećmi i nauczycielem przy rozwiązywaniu stawianych przed nim zadań • Uczy się pisać litery. Uczy się pisać cyfry • Uczy się składać z liter sylaby, a z sylab wyrazy. Uczy się posługiwać cyframi i znakami działań matematycznych. Uczy się wyszukiwać informacje i korzystać z nich
<ul style="list-style-type: none"> • Słucha opowiadań, baśni, wierszy, ucząc się koncentrować uwagę • Zdobywa doświadczenia, np. układając klocki po swojej prawej i lewej stronie, po prawej i lewej stronie misia, po prawej i lewej stronie kartki, ucząc się w ten sposób orientacji w przestrzeni • Zdobywa doświadczenia, np. układając klocki według koloru, wielkości lub kształtu, uczy się grupować obiekty według danej cechy • Uczy się przeliczać przedmioty. Uczy się dodawać i odejmować na przedmiotach i na palcach • Uczy się mierzyć długość, np. krokami, stopami 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwija umiejętność koncentrowania uwagi i skupiania się na określonym zadaniu • Uczy się czytać i pisać wyrazy i zdania (od lewej strony do prawej i od góry do dołu). Uczy się odczytywać i zapisywać działania matematyczne • Uczy się rozróżniać i nazywać figury geometryczne (koło, kwadrat, prostokąt, trójkąt) • Uczy się działań na liczbach (dodawanie i odejmowanie) • Uczy się mierzyć długość, posługując się linijką

DZISIEJSZA SZKOŁA

Dzisiejsza szkoła różni się od tej, którą znamy sprzed lat, ze swojego dzieciństwa. Nauczyciele młodszych uczniów są dobrze przygotowani do zawodu, znają prawidłowości rozwoju dzieci oraz ich potrzeby. Potrafią pracować z uczniami o różnych możliwościach, rozumieją potrzebę ruchu i zabawy u małych dzieci. Nauczyciele często korzysta-

ją także z łatwo dostępnych pomocy, a w razie potrzeby porad specjalistów. Rodzice są ważnymi partnerami w szkole, ich głos jest brany pod uwagę w podejmowaniu istotnych decyzji. Nowa podstawa programowa jest dostosowana do możliwości sześciolatek. Nauczyciele dostosowują zadania do potrzeb i możliwości dzieci. W szkołach

wychowawcy włączają starszych uczniów do pomocy najmłodszym. W większości gmin samorządy dobrze przygotowały szkoły na przyjęcie sześciolatek. Placówki są najczęściej wyposażone w liczne pomoce dydaktyczne, gry i zabawki edukacyjne oraz sprzęt sportowy. Ponadto w każdej szkole uczniowie mogą korzystać z komputera i internetu.

Rysunek uczennicy klasy I Zespołu Szkół nr 27 Szkoła Podstawowa nr 13 w Kielcach

CZEGO I JAK UCZĄ SIĘ DZIECI W PIERWSZEJ KLASIE

Oczekiwania szkoły wobec 6-latków są inne niż te, które formułowano jeszcze kilka lat temu, kiedy naukę w I klasie rozpoczynały prawie wyłącznie dzieci 7-letnie. Reforma edukacji wiąże się nie tylko z obniżeniem wieku rozpoczęcia nauki, ale także ze zmianą podstawy programowej, która jest dostosowana do wieku i poziomu rozwoju dzieci sześciolatków.

Dzieci, które rozpoczynają edukację szkolną, mają obecnie już od I klasy możliwość nauki języka obcego oraz odpowiedniego korzystania z komputera i internetu. Wszyscy nauczyciele pracujący z uczniami są zobowiązani w taki sposób organizować zajęcia szkolne, aby jak najbardziej odpo-

wiadały one potrzebom, możliwościom i oczekiwaniom uczniów. Zadaniem nauczycieli jest indywidualizacja zadań dla konkretnych dzieci stosownie do ich potrzeb i możliwości. W praktyce oznacza to, że dzieci mogą otrzymywać różne zadania w trakcie lekcji.

Nauczanie w klasach I-III jest zintegrowane, co oznacza, że dzieci poznają różne treści edukacyjne w ramach jednych zajęć (np. zdobywają jednocześnie umiejętności matematyczne i poszerzają swoją wiedzę przyrodniczą). Przykładem może tu być spacer po parku, podczas którego dzieci zbierają liście – rozpoznają drzewa, z jakich one pochodzą i jednocześnie liczą, ile liści zebrały.

W młodszych klasach to wyłącznie nauczyciel decyduje o tym, ile trwają konkretne zajęcia i stosuje przerwy, kiedy dzieci tego potrzebują. Zwykle każde zajęcia są przeplatane elementami zabaw ruchowych. W nauczaniu zintegrowanym nie obowiązują dzwonki ani podział na 45-minutowe lekcje.

W klasach I-III dzieci zwykle nie otrzymują stopni, a śródroczna i końcowa ocena ma charakter opisowy.

NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ PRZY WYBORZE SZKOŁY?

Wielu rodziców zainteresowanych jest tym, w jaki sposób powinna być przygotowana szkoła na przyjęcie uczniów. Warto, by każdy rodzic, który planuje zapisać dziecko do I klasy szkoły podstawowej, odwiedził wcześniej wybraną placówkę.

Na co zatem warto zwrócić uwagę przy wyborze szkoły?

Odpowiednie zaaranżowanie przestrzeni w szkole, np.:

umieszczenie sal dla klas pierwszych w innej części szkoły czy korytarzu niż klas najstarszych oraz przystosowanie sal do potrzeb młodszych uczniów.

Wydzielenie w klasach dwóch części:

edukacyjnej: wyposażonej w meble dostosowane do wzrostu dzieci oraz miejsce, np. szafki, w których uczniowie mogą zostawiać podręczniki i przybory szkolne.

rekreacyjnej: do zabawy i odpoczynku wyposażonej np. w sprzęt do zabaw ruchowych w ramach programu „Radosna Szkoła”. Wyposażenie sal lekcyjnych w pomoce dydaktyczne, przedmioty potrzebne do zajęć (np. patyczki,

guziki, kasztany itp.), sprzęt audiowizualny, komputery z dostępem do internetu, gry i zabawki dydaktyczne, kąciki tematyczne (np. przyrody), biblioteczkę itp.

Zagospodarowanie terenu wokół szkoły: plac zabaw lub boisko.

Różnorodna oferta zajęć pozalekcyjnych:

zajęcia opiekuńcze zapewniające dzieciom interesujące spędzanie czasu, przyjazną atmosferę i bezpieczeństwo, np. zajęcia teatralne, plastyczne, ruchowe, muzyczne itp.

Organizacja pracy świetlicy szkolnej:

np. godziny pracy świetlicy dostosowane do potrzeb pracujących rodziców.

Możliwość skorzystania z posiłku

– np. długość przerwy śniadaniowej i obiadowej, stołówka. To, co często decyduje o wyborze szkoły przez rodziców, ale też sprzyja osiąganiu sukcesów przez dzieci, to przyjazna **atmosfera panująca w szkole**. Przy podejmowaniu ostatecznej decyzji, do której szkoły zapisać dziecko, warto brać pod uwagę zdanie dziecka i jego samopoczucie podczas zajęć adaptacyjnych w szkole i opinie rodziców dzieci, które uczęszczają już do tej szkoły.

Zgodnie z podstawą programową dziecko w I klasie będzie uczyło się

Edukacja polonistyczna	<ul style="list-style-type: none"> wszystkich liter alfabetu czytania i rozumienia prostych krótkich tekstów pisania prostych, krótkich zdań co to jest wyraz, głoska, litera, sylaba, zdanie wypowiadania się wierszyków, piosenek itp.
Edukacja matematyczna	<ul style="list-style-type: none"> określania kierunków i dostrzegania symetrii liczenia (także wstak) do 20 oraz zapisywania liczby cyframi do 10 sprawnego dodawania i odejmowania do 10 oraz zapisywania tych działań rozwiązywania prostych zadań z treścią dokonywania pomiarów długości, ciężaru, objętości określania czasu i korzystania z kalendarza dokonywania prostych obliczeń pieniężnych
Edukacja artystyczna	<ul style="list-style-type: none"> wyrażania swoich emocji w różnorodnych formach plastycznych wykonywania prostych ilustracji do usłyszanego opowiadania, bajki wykonywania prostych rekwizytów do małych form teatralnych śpiewania odtworzenia prostych dźwięków na instrumentach muzycznych
Język obcy i zajęcia komputerowe	<ul style="list-style-type: none"> reagowania na proste polecenia w obcym języku nazywania obiektów w najbliższym otoczeniu posługiwania się komputerem
Edukacja przyrodnicza	<ul style="list-style-type: none"> prowadzenia prostych obserwacji w naturalnym środowisku zakładania prostych hodowli dokumentowania prowadzonych obserwacji

EDUKACJA W KLASACH I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

- edukacja realizowana jest w formie kształcenia zintegrowanego i w każdym kolejnym roku wiadomości i umiejętności nabyte przez dziecko są powtarzane i pogłębiane, a potem rozszerzane,
- dzieci poznają nowe zagadnienia, najczęściej ucząc się poprzez zabawę,
- w zależności od potrzeb i możliwości uczniów szkoła organizuje: zajęcia opiekuńcze zapewniające dzieciom interesujące, spędzanie czasu, przyjazną atmosferę i bezpieczeństwo oraz zajęcia zwiększają-

ce szanse edukacyjne uczniów zdolnych oraz uczniów mających trudności w nauce.

Pamiętajmy, że sześciolatek:

- chętnie uczy się nowych rzeczy, ma naturalną ciekawość świata,
- uczy się przede wszystkim poprzez działanie i zabawę,
- ma ogromną potrzebę ruchu,
- myśli konkretnie,
- reaguje bardzo emocjonalnie w różnych sytuacjach.

JAK RODZICE MOGĄ WSPIERAĆ DZIECKO W OSIĄGANIU GOTOWOŚCI SZKOLNEJ?

Przed wszystkim zapewnimy dziecku dużo ruchu, swobodnych zabaw na powietrzu. Pozwólmy mu biegać, kopać piłkę, skakać na skakance, chodzić po krążkach. Wykorzystajmy czas na spacerach z dzieckiem na ćwiczenie jego sportowania i pamięci.

Domowe zajęcia takie jak: lepienie z plasteliny, wycinanie, ale także wspólne robienie ciasta czy lepienie pierogów świetnie rozwijają sprawność ręki ważną przy nauce pisania. Grajmy wspólnie w rodzinne gry planszowe, układajmy puzzle i inne gry. Rozwijamy w ten sposób pamięć i myślenie u dziecka, uczymy go przestrzegania zasad i reguł, a także umiejętności przyjmowania porażek. Czytanie książek i wspólne oglądanie wybranych programów telewizyjnych to też wspaniała okazja do rozmów, które rozwijają mowę dziecka i wzbogacają jego słownictwo. Pomagajmy dziecku poprzez konsekwentne, ale też wyrozumiałe reagowanie na jego zachowanie. Przekazujmy jasne i czytelne zasady postępowania, wskazujmy, jakie zachowania są oczekiwane w szkole – łatwiej będzie mu radzić sobie wśród rówieśników i dorosłych. Dbajmy o wiarę dziecka w swoje możliwości, chwalcąc je za wytrwałość. Zachęcajmy do ponawiania wysiłków. Rozwijajmy jego samodzielność – nie wyręczajmy go w codziennych

czynnościach. No i nie straszmy całym światem, a szkołą w szczególności!

Przykłady zabaw z książki „40 ZABAW I JEDEN WIERSZ DLA SZEŚCIOŁATKÓW I ICH RODZICÓW”.
M. Lisicki, M. Skura
(publikacja w przygotowaniu)

NAŚLADUJEMY RUCHY ZWIERZĄT

Co jest potrzebne do tej zabawy:

- dobre chęci

Wybierzcie się na spacer. W parku lub w lesie zabawcie się w naśladowanie zwierząt. Maszerujcie jak bociany. Potem idźcie jak misie. Wymyślcie inne zwierzęta do naśladowania. Pokażcie jeszcze raz bociany – tym razem zbierają się do lotu. Pobiegajcie kawałek, poruszając ramionami. Narysujcie na ścieżce patykami długą linię i spróbujcie wzdłuż niej przejść. Ta linia może być mostem, którym przeprawicie się na drugi brzeg rzeki. Trzeba bardzo uważać, żeby nie wpaść do wody. Kiedy już przeprawicie się przez rzekę, naśladowajcie, jak skaczą wróbelki – w miejscu, do przodu, do tyłu, w bok, wokół własnej osi. Rozejrzyjcie się wkoło, może zauważycie jakieś prawdziwe wróbelki. Obserwujcie je. Ciekawe, kto będzie bardziej zmęczony po takim spacerze?

Dziecko, które kończy przedszkole i rozpoczyna naukę w klasie 1:

- jest sprawne fizycznie, potrafi naśladować ruchy

UGNIATAMY KULE DO KRĘGLI

Co jest potrzebne do tej zabawy:

- gazety

- kilka plastikowych butelek

Przeczytana gazetę podzielcie na kartki. Z każdej kartki zróbcie kule. Ugniatajcie kule najpierw jedną ręką (prawą potem lewą), później obiema rękami. Kulami możecie rzucać do celu. Możecie też zagrać w domowe kręgle. Wystarczy zgromadzić kilka plastikowych butelek. Ustaw je jedna obok drugiej, a potem z ustalonego miejsca (w odległości około 1,5 metra od butelek) rzucajcie kulami z gazet, tak aby strącić jak najwięcej butelek. Dziecko na początku liczy butelki. Po każdym rzucie ustala, ile butelek nadal stoi, a ile udało się strącić. Komu udało się strącić najwięcej butelek?

Dziecko, które kończy przedszkole i rozpoczyna naukę w klasie 1:

- ma sprawne ręce, potrafi zgnieść kartkę, potrafi wyznaczyć wynik odejmowania, pomagając sobie liczeniem obiektów

WSKAZUJEMY, CO SIĘ ZMieniŁO

Co jest potrzebne do tej zabawy:

- różne przedmioty

Usiądźcie obok siebie. Postawcie przed sobą w szeregu trzy przedmioty. Zapamiętajcie, w jakiej stoją kolejności. Dziecko odwraca się, a Ty zamień miejsce dwóch przedmiotów. Dziecko ma wskazać, które przedmioty przestawiłeś i ustawić je tak, jak było na początku. Teraz Ty się odwracasz, a dziecko zmienia miejscami przedmioty. Jeżeli dziecko radzi sobie z trzema przedmiotami, zwiększ ich liczbę. Możesz też zamieniać miejsce trzech przedmiotów. Ciekawe, kto w tej zabawie będzie lepszy: ty czy dziecko?

Dziecko, które kończy przedszkole i rozpoczyna naukę w klasie 1:

- potrafi uważnie patrzeć oraz wskazać, co się zmieniło w układzie przedmiotów

WSKAZUJEMY PRAWĄ I LEWĄ STRONĘ CIAŁA

Co jest potrzebne do tej zabawy:

- frotki

Usiądź obok dziecka. Załóżcie na prawe ręce frotki. Pomachajcie prawymi rękami. Podrapcie się po głowie lewy-

mi rękami (czyli tymi, na których nie ma frotek). Chwyćcie prawą ręką prawą stopę, teraz lewą ręką lewą stopę. Prawą ręką podrapcie się po lewym kolanie, a potem lewą ręką po prawym kolanie.

Dziecko, które kończy przedszkole i rozpoczyna naukę w klasie 1:

- potrafi rozróżnić stronę prawą i lewą, określić kierunki i ustalić położenie obiektów w stosunku do własnej osoby

DOKAŃCZAMY SŁOWA

Co jest potrzebne do tej zabawy:

- książeczki z obrazkami

Oglądajcie ilustracje w książeczce. Znajdź na nich obiekty, których nazwy składają się z dwóch sylab (np. piesek, pani, radio, koza). Zaczynaj słowo, a dziecko je kończy i pokazuje obrazek. Możecie zamienić się rolami (oczywiście dziecko nie wyszuka wyrazów dwusylabowych, zapewne znajdzie takie obrazki, które mu się podobają).

Dziecko, które kończy przedszkole i rozpoczyna naukę w klasie 1:

- potrafi uważnie słuchać, podzielić proste wyrazy na sylaby

SPRAWDŹ, KIEDY TWOJE DZIECKO MOŻE PÓJŚĆ DO SZKOŁY?

Obowiązek szkolny dla dzieci sześciolatków został przesunięty na 1 września 2014 r. Jeszcze przez najbliższe dwa lata, w roku szkolnym 2012/2013 i 2013/2014, to rodzice będą decydowali o tym, czy ich 6-letnie dziecko

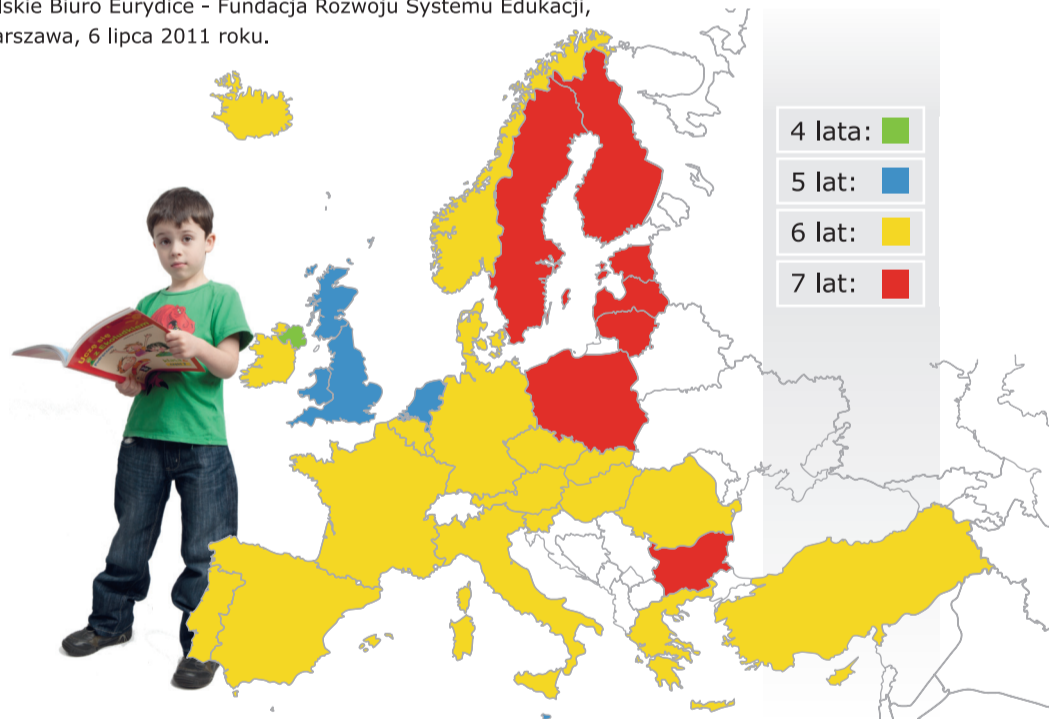
rozpocznie naukę w pierwszej klasie szkoły podstawowej czy też będzie kontynuowało wychowanie przedszkolne. Ten okres przejściowy dotyczy zatem dzieci urodzonych w latach 2006 i 2007.

W jakim wieku rozpoczynają naukę w I klasie dzieci w innych krajach europejskich?

Wiek rozpoczynania obowiązkowej nauki szkolnej w Europie

Materiał opracowany na podstawie raportu „Wiek rozpoczynania edukacji obowiązkowej w Europie”, Polskie Biuro Eurydice - Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa, 6 lipca 2011 roku.

Gdzie szukać dodatkowych informacji na temat edukacji dzieci sześciolatków?

- u pracowników samorządów gminnych, którzy zarządzają edukacją i dobrze znają specyfikę Państwa najbliższego otoczenia.
- na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji znajdują się specjalnie przygotowane dla Państwa przez ekspertów informacje dotyczące funkcjonowania dziecka sześciolatka w szkole i przedszkolu

www.6latek.ore.edu.pl

Przy podejmowaniu decyzji warto:

- zapytać nauczyciela dziecka w przedszkolu o to, w jakim stopniu opanowało umiejętności wymagane na zakończenie wychowania przedszkolnego
- odwiedzić wybraną szkołę i porozmawiać z nauczycielami, któ-

rzy za kilka miesięcy mogą stać się wychowawcami Państwa dzieci oraz z rodzicami najmłodszych uczniów, którzy już uczęszczają do tej szkoły – zapytać ich o wrażenia na temat warunków nauki.

Przypominamy:

- od roku szkolnego 2009/2010 dzieci 6-letnie zyskały możliwość nauki w pierwszej klasie bez specjalnych, wymaganych wcześniej zaświadczeń.
- w tym samym roku zaczęła obowiązywać nowa podstawa programowa, uwzględniająca możliwości i potrzeby edukacyjne dzieci sześciolatków. Tę samą podstawę, przygotowaną dla sześciolatków realizują dzieci, których rodzice zapisali do klas pierwszych w wieku lat siedmiu.
- dziecko rozpoczynające naukę szkolną jako 6-latek, przechodząc kolejne etapy edukacji będzie realizowało również nową podstawę programową dostosowaną do swoich możliwości.

RODZICE PYTAJĄ

Czy muszę zapisać dziecko do szkoły podstawowej najbliższego miejsca naszego zamieszkania, czy mogę wybrać inną szkołę?

Rodzice mogą zapisać dziecko do wybranej przez siebie szkoły podstawowej. Muszą jednak pamiętać o tym, że do klasy pierwszej szkoły podstawowej prowadzonej przez gminę przyjmuje się w pierwszej kolejności (z urzędu) dzieci zamieszkałe w obwodzie danej szkoły podstawowej. Na wniosek rodziców – dzieci zamieszkałe poza obwodem danej szkoły podstawowej mogą być przyjęte, jeżeli dyrektor szkoły dysponuje wolnymi miejscami.

W jakiej szkole 6-letnie dziecko może rozpocząć realizację obowiązku szkolnego?

Obowiązek szkolny dziecko spełnia przez uczęszczanie do szkoły podstawowej – publicznej (prowadzonej przede wszystkim

przez gminy, ale też ministerstwa i inne jednostki prawne) lub niepublicznej. Szkoły publiczne muszą spełniać następujące warunki:

- 1) przeprowadzać rekrutację uczniów w oparciu o zasadę powszechnego dostępnosci;
- 2) zapewnić bezpłatne nauczanie w zakresie ramowych planów nauczania;
- 3) zatrudniać nauczycieli posiadających wymagane kwalifikacje;
- 4) realizować programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego oraz ramowy plan nauczania;
- 5) realizować ustalone przez ministra zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzać egzaminy i sprawdziany.

Wszystkie szkoły podstawowe niepubliczne muszą jednocześnie mieć uprawnienia szkoły publicznej, czyli spełniać warunek 3, 4 i 5.

NAUCZYCIELE O PRACY Z 6-LATKIEM

Praca z sześciolatkami to zdecydowanie więcej nauki przez ruch i zabawę, więcej zajęć rozwijających sprawność manualną, więcej pracy w parach i grupach (dzieci to bardzo lubią), bardzo indywidualne podejście, dopasowanie tempa pracy do możliwości dziecka, nienaciskanie, bo to wywołuje odwrotny skutek. Trzeba dla tych dzieci być też trochę mamą – one tego jeszcze bardzo potrzebują, czasami przytulenia, czasami pogłaskania i wsparcia.

Podczas pracy w grupach trzeba dziećmi pokierować, kiedy dobierają się w zespoły.

One kochają taką aktywność i dużo więcej wynoszą z pracy w parach i grupach niż kiedy pracują samodzielnie.

NAUCZYCIELKA KLASY I SP NR 217 W WARSZAWIE

Dzieci są bardzo aktywne, ciekawe świata: chodzimy na spacer, jeździmy na wycieczki. Chętnie podejmują działania związane z aktywnością ruchową. Uczestniczą w zajęciach sportowych, bardzo lubią taniec. Wykonują prace plastyczne. Podczas zabaw dowolnych chętnie dokonują własnych wyborów.

NAUCZYCIELKA KLASY I SP NR 1 W ELKU

PRACA W GRUPIE RÓŻNOWIEKOWEJ

W związku z przedłużeniem do roku szkolnego 2014/2015 okresu, w którym rodzice podejmują decyzję o rozpoczęciu przez dziecko nauki w szkole, w klasach pierwszych szkół podstawowych będą uczyli się równocześnie dzieci sześci- i siedmioletnie. W szkołach będą tworzone zarówno klasy jednorodnie wiekowe, jak i różnowiekowe.

Nauczyciel klasy różnowiekowej tak organizuje pracę podczas zajęć edukacyjnych, aby starsi uczniowie pomagali młodszym, a młodsi – uczyli się od starszych. Doświadczenia wskazują, iż dzieci uczą się od siebie wzajemnie szybciej, łatwiej i chętniej – niż od dorosłych. Dzięki temu u dzieci starszych wzrasta samoocena i odpowiedzialność, a młodsi szybciej się rozwijają, dorównując starszym kolegom. Po kilku miesiącach nie widać dużych różnic pomiędzy ich poziomem.

Przykłady rozwiązań, stosowanych przez nauczyciela w klasie różnowiekowej:

- praca z podziałem na grupy,
- stosowanie kart pracy z zadaniami do wyboru przez ucznia,
- różnicowanie prac domowych,
- wprowadzenie do codziennej praktyki szkolnej gier, zabaw dydaktycznych, tamigłówek itp. Metody pracy w klasach różnowiekowych zwykle są różnorodne, urozmaicone i dostosowane do możliwości dzieci. Nauczyciele sześciolatków najczęściej dobierają takie metody, które pozwolą dzieciom na zabawę i uczenie się poprzez działanie. Nauczyciele wykorzystują do nauki planszowe gry dydaktyczne, w tym tworzone przez dzieci, opowieści zachęcające do uczenia się, np. o bliskim dziecku bohaterze dzielnie pokonującym przeszkody, elementy dramy – odgrywanie ról i dialogów, zabawy ruchowe i muzyczne.

SZEŚCIOLATKI W POLSKIEJ SZKOLE SĄ OD DAWNA

Przy szkołach podstawowych od lat prowadzone są oddziały przedszkolne dla dzieci sześci- i siedmioletnie. Dzieci te doskonale funkcjonują w środowisku szkolnym, rozwijają się pod opieką wykwalifikowanych nauczycieli, korzystają z bazy dydaktycznej szkoły oraz oferty zajęć pozalekcyjnych, bawią się ze starszymi dziećmi w świetlicy szkolnej i na placu zabaw.

czynało naukę w klasie pierwszej – właśnie w wieku 6-lat. Polskie prawo oświatowe dawało wcześniej taką możliwość po uzyskaniu odpowiednich zaświadczeń z poradni psychologiczno-pedagogicznej. Młodszy uczniowie uczyli się razem ze swoimi starszymi o rok kolegami, z powodzeniem dorównując im, a często nawet wyprzedzając w opanowaniu szkolnych umiejętności. Było ich w każdym roczniku kilka tysięcy, stanowili zwykle około 1 procenta wszystkich uczniów.

Wielu spośród już dziś dorosłych osób, rozpo-

O SZEŚCIOLATKU W INTERNECIE

Ośrodek Rozwoju Edukacji zachęca rodziców zainteresowanych tematem rozpoczynania edukacji szkolnej sześciolatków do zapoznania się ze stroną internetową „Sześciolatek w szkole” www.6latek.ore.edu.pl. Na stronie tej znajdują się m.in. artykuły, opinie ekspertów, przykłady praktyk z innych krajów oraz najczęściej zadawane pytania i formułowane wątpliwości rodziców wraz z odpowiedziami. Zapraszamy Państwa także do dawania pytań poprzez formularz kontaktowy.

